

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาไปวัดฟังเทศน์ เทศน์แจกแจงความเป็นไปของชีวิตเรา คนเราเกิดมาทุกคนปรารถนาความสุขทั้งนั้นแหละ แล้วความสุขทางโลก ถ้าเรามีอำนาจวาสนาเราก็พออยู่ทั่วโลกเขาไป ภูเขา ภูเขา ไปนะ ภูเขา ภูเขา ไปแบบว่าถ้าคนที่มั่งคั่งมีปัญญา เวลาแก่เวลาเฒ่า เห็นไหม แก่เฒ่านี้เห็นเด็ก ๆ เห็นคนทำงานมันขวางหูขวางตาไปหมด เพราะเราผ่านโลกมามากเขาก็จะไปอยู่ด้วยความสงบของเขา ไปจำศีล ไปเพื่อหาหนทางที่จะพ้นจากทุกข์ หาหนทางที่จะไปได้สะดวกสบาย

นี่พูดถึงทางโลกนะ แม้แต่ประสบความสำเร็จ เราเห็นเด็ก ๆ เห็นคนทำงานมันขวางหูขวางตาไปหมดแหละ เพราะเราเคยทำมา เขาทำไม่ได้ตั้งใจของเรา ขนาดนี้เป็นทางโลกนะ แต่ถ้าเราเป็นทางธรรมละ? ฟังเทศน์ ฟังเทศน์เรื่องหัวใจของเราไง ถ้าเราเตือนสติเรานะ งานทุกอย่างก็ได้ทำเสร็จหมดแล้ว แต่งานของเรา งานในหัวใจของเราเรายังไม่ได้เริ่มต้นเลย ถ้าเราเริ่มต้นเห็นไหม เราทำความสงบของใจของเราได้เราจะมีจุดเริ่มต้นได้

เราพูดบ่อยว่า ถ้าเข้าปากชอยถูกเราจะเข้าถึงบ้านของเรา ถ้าใครทำความสงบของใจได้แล้วเข้าปากชอยได้ คือจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรม ได้ตามความเป็นจริง นั่นคือปากชอยนะ ถ้าปากชอยนี้บ้านของเราอยู่ที่ท้ายชอย ถ้าเราเดินเข้าไปมันจะเข้าไปสู่บ้านของเรา แต่ถ้าเราเข้าชอยไม่ถูก เราเข้าชอยไม่ถูก เราพยายามจะหาบ้านของเรา เราหาบ้านของเราไม่เจอ เราไปทั่วประเทศไปทั่วโลก หาเท่าไรก็ไม่เจอ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราจะแจกแจงเรื่องชีวิตของเรา เราเองเราสงสัยในเรื่องชีวิตของเรา ทุกคนสงสัยว่าการเกิดและการตาย บุญเพนิวาสนาสุตฺตฺญาณ อดีตชาติมีไหม? เกิดมาแล้ว ตายแล้วจะไปไหน? ทุกคนสงสัยทั้งนั้นแหละ ทุกคนสงสัยเพราะอวิชชาพาให้สงสัย ในเมื่อเรามีอวิชชา เรามีความไม่รู้ในหัวใจ มันจะเข้าใจเรื่องความรู้แจ้งเป็นไปไม่ได้ มันต้องมีความสงสัยแน่นอน ทั้งๆ ที่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้า เชื่อในสังขารม แต่ก็สงสัย เพราะสังขารมเป็นสังขารมใหม่? อวิชาในหัวใจเราเป็น อวิชาใหม่? มันไม่ใช่อันเดียวกัน

นี่สังขารมต้องเป็นความจริง อวิชาของเราก็เป็นความจริง แล้ววิชามันอาศัยหัวใจนี้ เป็นที่อยู่อาศัย แล้วมันสามารถสำรอกคายออกได้ แต่สังขารมนั้นเป็นความจริง เป็นความจริงแต่ มันสงสัยเพราะอวิชาของเรา สงสัยเพราะว่ากิเลสตัดหาคความทะยานอยากในหัวใจของเรา ใน เมื่อมันสงสัยเราถึงฟังเทศน์ ฟังเทศน์ตอกย้ำ ตอกย้ำให้มันมันคง ถ้ามันมันคงขึ้นมาแล้วมันจะ พิจารณาของมัน มันคง เห็นใหม่ งานทุกอย่างเราก็ทำมาแล้วทั้งนั้นแหละ เวลางานอาบเหงื่อต่าง น้ำเราทำได้ ทำไมเราหาหัวใจของเราไม่ได้? ทำไมเราหาหัวใจของเราไม่ได้? ทำไมเราทำความ สงบระงับในใจเราไม่ได้

งานอย่างอื่นก็ทำได้ทั้งนั้นเลย แต่งานอย่างอื่นทำนี่เป็นงานของทางโลกด้วยนะ งานเพื่อ สังคม งานเพื่อชาติ เพื่อตระกูลของเรา นี่งานของเราละ? งานของเราคือสมบัติของเรา นี่สมบัติที่ เป็นทิพย์ฯ มันไปกับเรา เวลาตายมันไปกับเราละ ไปกับเรา เห็นใหม่ ทำบุญกุศลอุทิศส่วนกุศล ให้กัน อุทิศส่วนกุศลนี้คิดถึง ระลึกถึงคุณงามความดีนี้ ให้ระลึกถึงคุณงามความดีของญาติของ ตระกูลของเรา อุทิศส่วนกุศลไปให้ แต่เราปฏิบัติของเราเราจะเอาไปเอง มันจะไปกับใจดวงนี้ ใจ ดวงนี้เวลามันทุกข์ฯ ยากๆ มันก็ทุกข์ฯ ยากๆ อย่างนี้ แต่เวลามันได้สัมผัสใจ นี้สันติภูมิโกมันรู้ มันเห็นของมัน ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน ทำไมโง่ขนาดนี้? ทำไมโง่ขนาดนี้?

เวลาคนที่เห็นธรรมนะ มันจะถามตัวเองว่าทำไมเราโง่ขนาดนี้ เห็นใหม่ เวลาหลวงปู่มัน ท่านไปเทศน์ที่เชียงใหม่ เทศน์ที่เชียงใหม่ผู้คนแตกตื่นมาก เวลาหลวงปู่มันเทศน์จบ นี่สมเด็จพระ มหาวิรวัศท่านพูด ตอนนั้นท่านยังเป็นชั้นธรรม นี่หลวงปู่มันท่านเทศน์ ท่านเทศน์มุตโตทัย ท่านเทศน์เรื่องของบุคคล เรื่องของเราเอง เรื่องความดำรงชีวิต เรื่องในหัวใจของเรา เรื่องเรา ทั้งนั้นแหละ แต่ทำไมต้องให้พระเทศน์ละ? ทำไมต้องให้คนบอกละ? มันมองข้าม เรามองข้าม เรื่องของเราไปหมดเลย มองข้ามเรื่องของเรา พอเกิดมาแล้วเรามีสถานะแล้ว เราก็ต้องมีความ มั่นคงของชีวิต เราก็ต้องการความมั่นคง เราส่งออกหมดเลย เราส่งออกหมดเราเลยมองข้ามไป

เวลาคนใกล้ตายนะมันจะหุดสั้นเข้ามา มันจะปล่อยมาเรื่อยๆ ปล่อยลูก ปล่อยหลาน ปล่อยสมบัติ ปล่อยพัสดาน ปล่อยมาถึงตัวใจ พอมาถึงตัว เราจะไปไหนละ? เราจะไปไหน? นี่ เรื่องของเราอยู่ตรงนี้ไง แต่เวลาถ้าเรายังไม่ใกล้ตายมันไปหมดแหละ มันคิดไปร้อยแปดพันเก้า

แต่เวลามันใกล้ตายนะ ห่วงคนนั้น ห่วงคนนี้ มันเริ่มไม่ห่วงแล้ว มันเริ่มวางๆ เพราะมันห่วงไม่ได้ไง ถึงห่วงก็ต้องไป ถึงห่วงก็ต้องพลัดพราก แล้วเวลาจะไปใครไป? เราไป เวลาเราไปเราห่วงใครล่ะ? นี่เราจะเอาอะไรไปล่ะ? ก็เราทั้งนั้นแหละ มันจะปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามาจนถึงตัวนะ

เราเห็นอย่างนี้มาเยอะมาก เวลาถ้ามันว่าวันตายของเราอยู่ข้างหน้ามันไม่คิดถึงตัวแล้ว ห่วงคนนั้น ห่วงคนนี้ ห่วงไปหมดเลย แต่พอมันไปเข้ามาๆ นี่มันเป็นสัจจะความจริงนะ แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ท่านก็เทศน์เดือนตรงนี้แหละ เดือนที่ให้เราคิดถึงตรงนี้ ห่วงได้ไหม? ได้ เราห่วงได้ทั้งนั้นแหละ เพราะว่าสายบุญสายกรรม เกิดมาสภาพกรรมเราห่วงได้ทั้งนั้นแหละ แต่ความห่วงเราห่วงอย่างนี้ ยิ่งห่วง ยิ่งพ่อแม่ห่วงลูก ลูกเรารำคาญตายเลย นี่ยิ่งห่วง ยิ่งสงสาร ยิ่งรักเขานะ เขาอยากเป็นอิสระของเขา

นี่ไงเราห่วงได้ไหม? ได้ เราห่วงของเราด้วยสติปัญญาของเรา เราผ่านโลกมาแล้ว เราเข้าใจของเราได้ แต่เขาเข้าใจของเขาไม่ได้ ทุกคนอยากเป็นอิสระ แต่อิสระแล้วอิสระในอะไรล่ะ? ก็อิสระในความรู้สึกนึกคิดของเขา แต่ความจริงมันไม่ใช่หรอก มันไม่มีใครเป็นอิสระได้หรอก เพราะ! เพราะมันมีความสงสัย นี่เพราะมีวิชาครอบงำอยู่ในหัวใจ มันจะเป็นอิสระไปไหน? เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลง มันขึ้นมาในหัวใจนะ มันมีแต่การที่มันจะขบขันมันออกไป มันจะเป็นอิสระที่ไหน? มันขบขันไปด้วยความไม่เข้าใจ ความไม่รู้ แต่ถ้าเราศึกษาธรรมมาแล้วนะเราจะรักษาใจของเรา

สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุด นี่ความรู้สึกนึกคิดของคนเร็วมาก แล้วเราใช้พุทโธ พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุด ที่มีพลังงานที่สุด นิวเคลียร์ นิวตรอนต่างๆ เขาทำระเบิดของเขา มันทำระเบิดทำลายคนอื่นนะ มรรคญาณ มรรคญาณในหัวใจของเรา สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุดทำให้มันนิ่งที่สุด เอกัคคตารมณ์จิตตั้งมั่น แล้วเกิดปัญญาจากพลังงานอันนี้ พลังงานอันนี้จะเข้ามาชำระล้าง ชำระล้างสิ่งที่ลึกลับสงสัย สิ่งที่ไม่เข้าใจอยู่นี้ ถ้าทำสิ่งนี้ขึ้นมาได้ มันประโยชน์เกิดตรงนี้ไง ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ไง ฟังธรรมๆ เพื่อให้เรากันคว่ำ

นี่นิวเคลียร์ นิวตรอนนะ ทางวิทยาศาสตร์เขาหาแร่ธาตุต่างๆ แล้วเขาเอามาพัฒนาของเขาจิตใจของเราเราต้องค้นหาเอง สติก็ต้องเป็นสติของเรา สมาธิก็ต้องเป็นสมาธิของเรา แล้วถ้าเกิดปัญญานะมันก็เป็นปัญญาของเรา ปัญญาเกิดจากจิตนี้ เห็นไหม ปัญญาที่เกิดจากจิต แล้วมัน

เข้าไปชำระล้างจิต นี่ฟังเทศน์ๆ เพื่อให้เราเห็นคุณค่าไง ทรัพย์สมบัติใครก็อยากได้ ชื่อเสียงเกียรติคุณใครก็อยากได้ แต่ของอย่างนี้มันเป็นของธรรมดาเก่าแก่ มันเป็นของประจำโลก แต่สิ่งที่เป็นคุณธรรมในหัวใจของเรา นี่สิ่งนี้ถ้าเป็นปัจจุบันธรรมมันเกิดขึ้น สิ่งนี้มันยังหาไม่ได้ สิ่งนี้มันยังหาไม่มี สิ่งที่เราหาไม่ได้หาไม่มี นี่เราจะต้องแสวงหาของเรา เราจะต้องทำของเรา ทำให้มันเกิดขึ้นมา

ถ้าทำให้มันเกิดขึ้นมา เห็นไหม นี่ไง อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตนได้ เรื่องอย่างนี้ชำระล้างขึ้นมาตั้งแต่กุปปกรรม อุกุปปกรรม กุปปกรรม สัพเพ ฐัมมา อนัตตา ท่องกันปากเปียกปากแฉะนะ สัพเพ ฐัมมา อนัตตา มันเป็นอนัตตา มันเป็นอนิจจังนะ มันปล่อยวาง อย่าไปยึดมัน มันปล่อยวางนะ...ปากเปียกปากแฉะ สัพเพ ฐัมมา อนัตตามันก็เป็นอนัตตาไปหมดแหละ อนัตตาคือเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป เราก็รับรู้ เราเคยไปเที่ยว เราเคยไปสัมผัสสรรพสิ่งนั้นหมด เราก็ว่าเราผ่านมาแล้วทั้งนั้นแหละ

อนัตตา เวลาไปอยู่กับมัน เห็นไหม นี่มันเป็นอนิจจังเรามาเจอกันแล้ว นี่พอใจว่าเป็นสุขเป็นทุกข์ พอเราจากมันไปนี่อนัตตา นี่อนัตตาแล้ว มันก็เป็นอนัตตาทั้งนั้นแหละ ท่องกันปากเปียกปากแฉะว่าเป็นกุปปกรรม แล้วถ้าเราพิจารณาของเรา เราทำของเรามันเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงขึ้นมาจากสังขธรรม นี่บัญญัติ สิ่งที่ต้องสังขแต่ใจพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้แล้ว เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

เวลามันเป็นจริง เป็นจริงเพราะอะไร? เป็นจริงเพราะมีการกระทำ มันมีสมาธิจริงๆ สมาธิจริงคือว่ากำลังของใจจริงๆ มันมีปัญญาจริงๆ ที่เกิดจากใจดวงนั้นจริงๆ ความจริงๆ คือมีการกระทำอันนั้น อันนั้นคือเป็นมรรค มรรคที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกิจจญาณ สังขญาณ มีการกระทำอันนั้น พอมีการกระทำอันนั้นมันก็เกิดผล ผลมันคือธรรมะ ผลมันคือสังขจะความจริง ผลมันคืออกุปปกรรม อกุปปกรรม อฐานะที่จะแปรสภาพ อฐานะที่จะเปลี่ยนแปลง อฐานะ เห็นไหม

นี่จิตใจที่เวียนตายเวียนเกิด จิตใจที่ลุ่มๆ ดอนๆ จิตใจที่มันเป็นไปได้อ้อยแปดพันเก้า พอมันเป็นอฐานะ เห็นไหม ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่เปลี่ยนแปลงอีกแล้ว คงที่แล้ว มันเป็นอนัตตาไหมล่ะ? นี่ธรรมมันไม่เป็นอนัตตา ถ้าเป็นสังขธรรมเป็นอกุปปกรรมไม่ใช่อนัตตา มันพ้นจากอนัตตาไป แต่เวลากระทำนี่เป็นอนัตตา เพราะทุกข์ เห็นไหม ถ้ามันเป็นอนัตตามันก็ทุกข์จนตายใจ ถ้า

มันเป็นอนัตตามันผ่านไป นี่ทุกซึกก็ผ่านมาแล้ว สิ่งใดก็ผ่านมาแล้วนี่เป็นอนัตตา การกระทำของเราเป็นอนัตตา มันถึงคงที่ นี่สมาธิก็อยู่คงที่ไม่ได้ สมาธิเราต้องดูแลรักษาของมัน ปัญญาเราใช้มากก็เสื่อมออกไป นี่เราพยายามรักษาของเรา เจริญงอกงามของเรา มันเจริญงอกงาม เห็นไหม

รดต้นไม้ที่โคนต้น ผลมันจะออกที่ปลาย รดต้นไม้ที่โคนต้น แล้วจะหวังผลไปที่นั่นมันไม่เกิด รดต้นไม้ที่โคนต้น ต้นไม้มันเจริญเติบโตของมันขึ้นไป มันจะเกิดมรรคเกิดผล ผลอันนั้นเราจะได้ประโยชน์ของเรา เราทำคุณงามความดี เราทำความเพียรของเรา นี่รดต้นไม้ที่โคนต้น ผลของมันคือหัวใจที่มันเป็นธรรมๆ รดต้นไม้ที่โคนต้น แล้วก็บอกว่าสมาธิที่ไม่เป็นสักที อะไรก็ไม่เป็นสักที โคนต้นไม้ๆ มันจะไปออกกันที่ปลาย ออกกันที่ปลายนะ เวลามันเจริญงอกงามขึ้นมาผลมันจะออกที่ปลาย ออกที่ปลายนี่รสหวานกลมกล่อม เห็นไหม

สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเราทำเราต้องขยันหมั่นเพียรตรงนี้ไง นี่เอาหัวชนฝาไป รดต้นไม้ที่โคนต้น มันอยู่ที่โคนต้นมีแต่ไส้เดือน มีแต่ไส้เดือน มีแต่ปุ๋ยคอก นี่ทำไมมันทุกซึกมันยากขนาดนี้? มันก็ต้องทุกซึกยากขนาดนี้แหละ เพราะธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าไม่มีเหตุมีผลเอาธรรมมาจากไหน? ธรรมมาจากฟ้าก็ไปปล้นชิงนะ ถ้าทางโลกไปปล้นชิงมา แต่นี่เราไปครุพักลักจามา จำจากอันนั้นมา จำจากอันนี้มา นี่ปล้นชิงเขามา แต่ถ้าเป็นของเราละ เราฝึกหัดจนเป็นขึ้นมาเราเป็นเอง เราทำเอง ใครจะว่าอย่างไรเราก็ทำของเราได้

นี่เวลาฟังธรรม ฟังธรรมแบบนี้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ก็เทศน์เรื่องดีแผ่ความรู้สึกนึกคิด ความที่เป็นความหมักหมมของใจ ดีแผ่ให้เราอ่อนทวนกระแสดกลับมาให้ดูผลงานของเรา ให้ดูความหมักหมมในใจของเรา อันนี้จะเป็นสัจจะความจริงนะ การศึกษานั่นเป็นของครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านบอกว่าเที่ยวไปดูเศรษฐกิจธรรม ไปหาครูบาอาจารย์ ไปดูธรรมของคนอื่น ธรรมของคนอื่น แล้วธรรมของเราละ? เราต้องมีธรรมของเรา เราต้องปฏิบัติของเรา ถ้าปฏิบัติขึ้นมาอย่างนี้มันจะเป็นสัจจะความจริง มันจะไม่ถึงเลสงสัย

นี่ร่วมโพธิ์ร่วมไทรนะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแล้วเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทรของเรา เราก็อาศัยร่วมเงาอันนั้นแหละ เราไปศึกษา เราไปอาศัยพักพิงก็อาศัยร่วมเงาอันนั้น แต่! แต่ถึงเวลานั้นร่วมโพธิ์ร่วมไทรมันก็ต้องล้มไปเป็นธรรมดา เราจะต้องทำตัวของเราขึ้นมาให้มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ให้เป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทร ให้นกกามันอาศัย คนมันจะได้เข้ามาอาศัยความร่มเย็นจากร่วมโพธิ์ร่วมไทรนี้

นี่คุณเลใจของเรา สร้างหัวใจของเรา สร้างที่นี้ ความจริงที่นี้จะประเสริฐที่สุด แก้วแหวน
เงินทองใช้จ่ายไปแล้วมันหมด คุณธรรมในหัวใจมันไม่หมดหรอก ไม่มีวันหมด มันจะอยู่กับเรา
ตลอดไป ตายก็ตายไปกับเรา อยู่กับเราทั้งนั้น ถ้าทำคุณงามความดี ความดีคือความดีของเรา
ฉะนั้น เราทำเพื่อเรา ไม่ได้ทำเพื่อคนอื่นเลย เราทำเพื่อหัวใจดวงนี้ เราทำเพื่อหัวใจของเรา
เพื่อให้หัวใจมันมีหลักมีเกณฑ์ เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง